

Sygn. akt: V C 211/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Mrągowie V Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w B.

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Andrzej Łotowski
Protokolant:	stażysta Iwona Bałdyga

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2014 r.

sprawy z powództwa **B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamknięty**

przeciwko H. K.

o zapłatę

1. oddala powództwo;

2. zasądza od powoda dla pozwanej kwotę 1.217 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego

UZASADNIENIE

Powód B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. żądał zasądzenia od pozwanej H. K. kwoty 9.269,48 złotych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w księgach B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego (Funduszu) na dzień 14.01.2014 r. widniało zadłużenie pozwanej w kwocie: 5.157,89 zł z tytułu kapitału, 3.405,44 zł z tytułu odsetek, 706,15 zł z tytułu kosztów. Zadłużenie przysługuje powodowi z tytułu umowy kredytu gotówkowego zawartej w dniu 06.10.2008 r. Cała kwota wskazanego powyżej zadłużenia jest wymagalna. Na mocy postanowień umowy Fundusz jest uprawniony do naliczania w księgach rachunkowych Funduszu odsetek umownych w wysokości równej czterokrotności aktualnej wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, która na dzień wniesienia pozwu wynosi 16,00% w skali roku, co potwierdza załączony wyciąg z ksiąg Funduszu. Mając na względzie fakt, iż pozwana nie uiściła na rzecz powoda żądanej kwoty, skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego było konieczne i uzasadnione.

Pozwana H. K. nie uznała powództwa i wносиła o jego oddalenie.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana podała, że zgłasza zarzut przedawnienia roszczenia powoda. Roszczenie o zwrot pożyczki ulega przedawnieniu na ogólnych zasadach określonych przez art. 118 Kodeksu cywilnego. Roszczenie zatem uległo przedawnieniu po upływie lat trzech, ponieważ pożyczka udzielona została w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Należy wskazać, że do zastosowania trzyletniego terminu przedawnienia przewidzianego

w art. 118 k.c. wystarczy, że działalność gospodarczą prowadzi strona dochodząca roszczenia wiążącego się z tą działalnością, nie jest natomiast wymagane, aby działalność gospodarczą prowadziły obie strony stosunku prawnego, z którego wywodzi się roszczenie majątkowe (tak SN w wyroku z 2 kwietnia 2008 r., III CSK 302/07, LexPolonica nr 2035118, OSNC-ZD 2009, nr B, poz. 37). Ponadto należy wskazać, że powód w żaden sposób nie udowadnia istnienia zobowiązania, jego wysokości, oraz zasadności żądania pozwu. Należy zaznaczyć że ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 kc).

Dodatkowo podnieść należy, że umowa o przeniesienie wierzytelności jest sprzeczna z treścią przepisu art. 3853 pkt 5 k.c. Zgodnie ze stanowiskiem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrażonym w piśmie z dnia 10.09.2002r. norma art. 3853 pkt 5 k.c. stanowi *lex specialis* wobec treści art. 509 k.c. i w związku z powyższym nie jest dopuszczalna umowa przelewu wierzytelności zawarta bez zgody dłużnika. Umowa taka powinna być uznana za nieważną z mocy art. 58 § 1 k.c. Na przeniesienie wierzytelności pozwana nigdy nie wyrażała zgody. Ponadto pozwana kwestionuje prawidłowość udzielonego pełnomocnictwa. Z jego treści wynika bowiem, że udzielił go nie powód, ale działająca jakoby w jego imieniu spółka (...) Funduszy Inwestycyjnych SA w G.. Powód nie przedstawia żadnych dokumentów potwierdzających uprawnienie wskazanej spółki do udzielania pełnomocnictw w imieniu powoda. W tym stanie rzeczy powód nie udowodnił prawidłowego umocowania swojego pełnomocnika.

SĄD USTALIŁ I ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

W dniu 06.10.2008 r. pozwana H. K. zawarła z (...) Bank S.A. z siedzibą w L. umowę kredytu gotówkowego nr (...). Umowa opiewała na kwotę 6 567,00 zł. Spłata miała następować w 48 miesięcznych ratach (k. 37 – 51).

W dniu 31.07.2009 r. (...) Bank SA połączył się zgodnie z art. 124 ustawy Prawo Bankowe oraz w trybie ustawy o Kodeks spółek handlowych (dz.U.2001 Nr 102, poz. 1117 ze zm.) z (...) Bank SA z siedzibą w L.. Jednocześnie informuję, iż z dniem 29.04.2011 r. nastąpiła formalno- prawna zmiana nazwy banku z (...) Bank (...) SA na (...) SA. (k. 53 – 76).

Z uwagi na to, iż pozwana nie regulowała terminowo swojego zobowiązania (...) S.A. wypowiedziała pozwanej umowę dnia 19.07.2010 r. i wezwał do spłaty zaległych należności (k. 52).

Następnie poprzedni wierzyciel w dniu 19.12.2010 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy w Biskupcu I wydział Cywilny postanowieniem z dnia 19.01.2011 r. nadał klauzulę wykonalności (k. 85 - 86).

Na podstawie w/w tytułu wykonawczego przeciwko pozwanej wszczęta została egzekucja która prowadzona była przez Komornika Sądowego J. S. przy Sądzie Rejonowym w B. pod sygnaturą akt: KM 269/11. Została ona umorzona postanowieniem z dnia 14.10.2011 r. (k. 88).

(...) Bank S.A. umową sprzedaży wierzytelności z dnia 13.06.2012 r. zbył wierzytelność przeciwko H. K., wynikającą z umowy kredytu, będącej podstawą tej wierzytelności, o numerze (...), na rzecz powoda B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. (k. 77 – 83).

B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda, który obrazował stan zadłużenia H. K. na dzień 06.05.2013 r. z tytułu umowy kredytu gotówkowego nr (...) (k. 5).

Zgodnie z art. 117 § 1 k.c. roszczenia majątkowe, w tym wynikające z umowy o kredyt ulega przedawnieniu z upływem trzyletniego terminu określonego w art. 118 k.c., którego bieg rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Ponadto kodeks cywilny w art. 123 § 1 k.c. przewiduje możliwość przerwania biegu przedawnienia przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym,

przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje.

W myśl zaś art. 124 § 1 k.c. termin przedawnienia biegnie na nowo po każdej przerwie z tym, że w wypadku postępowań sądowych bieg ten rozpoczyna się dopiero po ich zakończeniu.

Ma rację strona powodowa, że wbrew twierdzeniom pozwanego do przedawnienia roszczenia w przedmiotowym stanie faktycznym nie doszło gdyż w dniu 19.07.2010 r., (...) Bank (...) S.A wypowiedział pozwanej umowę, stawiając tym samym wierzytelność w stan natychmiastowej wymagalności. Zgodnie z treścią art. 120 § 1 k.c. od tej daty należało zatem liczyć początek biegu terminu przedawnienia (data wymagalności roszczenia). Ponadto poprzedni wierzyciel skierował wniosek o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu sądowej klauzuli wykonalności, co Sąd uczynił na mocy postanowienia wydanego w dniu 19.01.2011 r. Następnie w dniu skierował wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone na mocy postanowienia wydanego w dniu 14.10.2011 r., co po raz kolejny skutkowało przerwaniem biegu terminu przedawnienia. Pozew zaś został złożony przez powoda w dniu 15.01.2014 r., tak więc przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia.

Podmioty występujące w procesie cywilnym mogą być zainteresowane konkretnym wynikiem procesu. Bezpośrednio zainteresowanymi podmiotami są przede wszystkim strony. Bezpośredniość zainteresowania stron wynika z tego, że wynik procesu będzie realizowany w obrębie ich sfery prawnej. Stronami nazywamy więc podmioty nas rzecz których i wobec których ma nastąpić w zakresie ich stosunków prawnych zastosowania obowiązującej normy prawnej za pomocą orzeczenia sądowego.

Dla osiągnięcia celu procesu konieczne jest, aby powód był uprawniony do występowania przed sądem z żądaniem udzielenia mu ochrony prawnej w stosunku do pozwanego, a ten ostatni – zobowiązany do zaspokojenia dochodzonego przez powoda roszczenia.. Obie strony zatem powinny do przedmiotu sporu pozostawać w określonym przez prawo materialne stosunku, albowiem tylko z takiego stosunku wynika uprawnienie do występowania w procesie w charakterze strony, nazywane legitymacją procesową. Jako kwalifikacja materialnoprawna strony legitymacja procesowa stanowi przesłankę pozytywnego zakończenia procesu.

Istnienie u stron legitymacji procesowej, jako elementu stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia, sąd bada z urzędu. Stwierdzenie braku legitymacji procesowej powoduje oddalenie powództwa

Zdaniem Sądu powód nie miał legitymacji procesowej czynnej.

Przelew wierzytelności (cesja) jest umową, na mocy której dotychczasowy wierzyciel (cedent) przenosi wierzytelność do majątku osoby trzeciej (cesjonariusza); vide: W. 1997, P., Kodeks Cywilny, Komentarz, s. (...) - (...). Umowa oznacza złożenie zgodnych oświadczeń woli przez strony.

Ma rację strona pozwana, że zaksięgowanie należności w księgach rachunkowych powoda nie jest dowodem na nabycie wierzytelności. Podobnie, nie jest dowodem nabycia wierzytelności sam fakt posiadania przez powoda dokumentów od poprzedniego wierzyciela. Zaksięgowanie w księgach rachunkowych jest jedynie potwierdzeniem wykonania operacji rachunkowych, czynnością techniczną, a nie prawną.

Przepis art. 194 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych nadaje rangę dokumentu urzędowego wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu, o ile podpisane są one przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu i opatrzone pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym. Przedstawiony dokument został podpisany przez pełnomocnika, przy czym fakt należytego umocowania nie został wykazany. Dodatkowo dokument ten nie został poświadczony za zgodność z oryginałem

Zgodnie obowiązującym aktualnie stanem prawnym zasada wyrażona w art. 194 ust. 1 cyt. Ustawy nie obowiązuje w postępowaniu cywilnym (obozstrzenie takie zostało wprowadzone nowelą z kwietnia 2013r.- art. 194 ust. 2). Dodatkowo Trybunał Konstytucyjny wyraził pogląd, że wskazywany już powyżej art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumentów, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji (wyrok TK z dnia 11 lipca 2011 r., sygn. akt P 1/10, Dz.U. Nr 152, poz. 900).

W związku z tym, wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda jest w postępowaniu cywilnym jedynie dokumentem prywatnym, który dowodzi, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 kpc).

Ustawa nie nadaje wyciągom waloru dowodu, iż okoliczności stwierdzone w oświadczeniu są zgodne z prawdą.

Zdaniem Sądu wystawiając omawiany wyciąg, strona powodowa ujawniła w nim wierzycelność, nie będącą przedmiotem umowy cesji.

Podstawą ujawnienia wierzycelności w księgach funduszu mogła być tylko umowa cesji, która przeniosła wierzycelność na fundusz. Wierzycelność ta została precyzyjnie opisana w wyciągu z załącznika do umowy cesji. Z umowy cesji jasno wynika, że załącznik do umowy, określający sporną wierzycelność, stanowi jej integralną część i posiada taką samą moc i skutek, jak gdyby został ujęty bezpośrednio w umowie.

Tymczasem rzeczona umowa przeniosła na fundusz wierzycelność z tytułu innej umowy bankowej, niż ta, będąca podstawą wystawienia wyciągu. Wynika to kategorycznie z omawianego wyciągu z załącznika.

Wątpliwości Sądu budzi skuteczność zawarcia przez powoda omawianej umowy, a w następstwie tego jego legitymacja czynna.

Na podstawie art. 38 k.c. osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie.

Próbując zdefiniować istotę występowania osób prawnych w stosunkach cywilnoprawnych, należy wskazać, podążając za literalnym brzmieniem komentowanego przepisu, że osoba prawna działa przez swoje organy w sposób określony w ustawie i opartym na niej statucie. Cytowane unormowanie potwierdza przyjęcie w odniesieniu do osób prawnych tzw. teorii organów, przeciwstawnej teorii przedstawicielstwa. Przez pojęcie organu należy rozumieć stały, niezbędny, ustrojowy składnik każdej osoby prawnej, który tworzą osoby fizyczne (wyjątek (...)) i fundusze inwestycyjne, objawiający wolę osoby prawnej i umożliwiające działanie tej osobie w ramach jej zdolności prawnej (A. K., Prawo handlowe, 2007, s. 115). Organ nie jest jedynie reprezentantem osoby prawnej, gdyż jego działanie nie ogranicza się tylko do dokonywania czynności prawnych, ale obejmuje również działania o charakterze czynności faktycznych (zarząd, kontrola itp.). Mimo obowiązywania teorii organów możliwe jest czasowe zastępowanie organów przez przedstawicieli ustawowych. W sytuacjach szczególnych, gdy organy nie mogą działać, możliwe jest ustanowienie przedstawicieli ustawowych (por. uwagi do art. 42 k.c.). Z drugiej strony istnieją sytuacje, w których zastąpienie organu przez przedstawiciela ustawowego będzie trwałe (np. likwidator).

Działanie organu (tj. osób pełniących stosowną funkcję - zazwyczaj osób fizycznych) traktuje się jako działanie osoby prawnej. Jednakże o działaniu takiej osoby można mówić jedynie wówczas, gdy osoba pełniąca stosowną funkcję występuje w konkretnej sprawie, w sposób wyraźny lub choćby domniemany, właśnie jako organ, i działa w granicach jego kompetencji wynikającej z przepisów o ustroju konkretnej osoby prawnej (zob. S. Dmowski (w:) S. Dmowski, S. Rudnicki, Komentarz, 2006; uwaga 1 do art. 38 k.c.).

Sporna umowa ta została zawarta w imieniu powoda przez B. Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA z siedzibą w G.. Z Krajowego Rejestru Sądowego tej spółki wynika, że do składania oświadczeń woli w imieniu spółki uprawniony jest jeden członek zarządu wraz z prokurentem albo dwóch członków zarządu. Tymczasem umowa została podpisana jedynie przez jednego członka zarządu. Co prawda, w umowie jest podane, że składający podpis członek zarządu działa na podstawie pełnomocnictwa, jednakże strona powodowa nie dowiodła, że omawiane pełnomocnictwo zostało prawidłowo udzielone i upoważniało członka zarządu do zawarcia umowy.

Czynność prawna dokonana przez osoby fizyczne wchodzące w skład organu osoby prawnej, ale z przekroczeniem jego kompetencji, nie może wywołać skutku dla tej osoby (prawnej) i jako sprzeczna z art. 38 k.c. jest nieważna (por. wyr. SN z dnia 15 marca 2002 r., II CKN 1415/00, niepubl.; por. uwagi do art. 39).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 6 pkt 4 ROZPORZĄDZENIA MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, ponieważ powód przegrał sprawę.